

ELEKTRONICZNY DOWÓD OSOBISTY JUŻ WKRÓTCE W POLSCE?

MACIEJ KRZYWDA

Do tej pory proces cyfryzacji w Polsce przebiegał dość powoli. Ostatnio pojawiły się jednak zapowiedzi, które — jeśli zostaną spełnione — spowodują cyfrowy przełom w naszym kraju. Ministerstwo Cyfryzacji, z Anną Streżyńską na czele, ma zamiar w 2017 roku udostępnić tzw. cyfrowy dowód osobisty. Zamiast autonomicznego dokumentu cyfrowego mielibyśmy dostać elektroniczny dowód w postaci aplikacji uruchamianej na smartfonie. Takich rewelacji mało kto się spodziewał, zwłaszcza że z reguły uważano, iż Polska w kwestiach nowoczesnych technologii pozostaje w tyle za wysokorozwiniętym Zachodem.

Co ciekawe, liderem cyfryzacji nie tylko w Europie, ale i, zdaniem wielu ekspertów, na świecie, jest Estonia, w której program informatyzacji państwa jest wdrażany już od 1996 roku¹. Internetowe dzienniki w szkołach, elektroniczne recepty w aptekach, głosowanie za pośrednictwem Internetu (w ostatnich wyborach blisko 27% mieszkańców oddało swój głos online i ta tendencja, jak pokazują ostatnie lata, jest rosnąca), możliwość założenia własnej działalności gospodarczej w ciągu 18 minut, czy też powszechny dostęp do sieci bezprzewodowej na terenie całego kraju są elementami tzw. tygrysięgo skoku. Jednak i tak za najbardziej rewolucyjne rozwiązanie uznaje się wprowadzenie elektronicznego dowodu osobistego i coraz szybszy proces zrównywania podpisu elektronicznego z podpisem odręcznym. Obecnie w Estonii w ramach tego procesu na wspomnianym wyżej elektronicznym dowodzie można znaleźć informacje o przebytych chorobach i receptach wypisanych przez lekarzy, co pozwala na wcześniejsze rozpoznanie choroby bądź też na ułatwienie procesu leczenia. Oprócz wymienionych zalet i osiągnięć procesu cyfryzacji warto wspomnieć

1. K. Popławski, *Gospodarka czasu rzeczywistego – biznesowy tygrysi skok*, [online] przeglądbałtycki.pl, dostępny w Internecie: <http://przeglądbałtycki.pl/900,gospodarka-czasu-rzeczywistego-biznesowy-tygrysi-skok.html> (22.11.2016).

o zagrożeniach. Ostatni i do tej pory jedyny atak hakerski, z którym musiała zmierzyć się „e-Estonia”, wydarzył się blisko 9 lat temu. Od tamtej pory Estonia kładzie jeszcze większy nacisk na bezpieczeństwo infrastruktury informatycznej kraju, bazując na własnych doświadczeniach oraz korzystając ze wsparcia międzynarodowego.

Jeżeli chodzi o większe kraje niż Estonia, to swoje strategie dotyczące spraw cyfryzacji i informatyzacji przygotowały takie państwa i organizacje jak: Stany Zjednoczone, Norwegia, Wielka Brytania, Organizacja Narodów Zjednoczonych oraz Unia Europejska. Strategia cyfryzacji Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej opiera się na zwiększonej przejrzystości oraz otwartym dostępie do Open Data. Mając na uwadze tę ostatnią inicjatywę, władze Wielkiej Brytanii opublikowały już dwa plany działania — jeden w 2011 roku, a drugi dwa lata później. Ich celem jest powołanie ogólnodostępnego centralnego rejestru informacji, w tym pierwszego na świecie spisu prawdziwych właścicieli brytyjskich przedsiębiorstw, zwiększenie przejrzystości zawierania kontraktów sektora publicznego z biznesem oraz informacji na temat przepływu kapitału. To ostatnie powinno zainteresować zwłaszcza zwolenników kapitałów narodowych.

W Polsce wychodzi na jaw dużo afer związanych z dotychczas przeprowadzaną cyfryzacją, w tym sposobem, w jaki zostały zmarnowane pieniądze na sprzęt, którego nie użył nawet jeden urzędnik. Nie wystarczy tylko pozytywna deklaracja polityków rządzących państwem — należy pamiętać o tym, że do sukcesu rewolucji cyfrowej potrzebne są odpowiednie regulacje prawne, współpraca przedstawicieli władz lokalnych z władzą centralną, branżą informatyczną, teleinformatyczną i komunikacyjną — na bardzo wysokim poziomie.

Co może dać nam taki elektroniczny dowód? Otóż będziemy posiadać wszystkie dokumenty w jednym urządzeniu – już nikt nie będzie musiał nosić jednocześnie prawa jazdy, dowodu osobistego, karty bibliotecznej, czy też kart stałego klienta. Co więcej, pozwoli nam to oszczędzać czas, który tracimy, stojąc w urzędach. Jest to klucz do e-państwa, co podkreśla Minister Cyfryzacji.

Sam pomysł wdrożenia elektronicznego dowodu (mID) zaczerpnięto właśnie z Estonii. Celem Polski jest wskoczenie do pędzącego pociągu cyfryzacji. Wcale nie musimy być jego hamulcowym, lecz możemy stać się liderem i pokazać, że w blisko 40-milionowym kraju możliwe będzie zgromadzenie wielu dokumentów w jednym miejscu i umożliwienie dostępu do nich przez nasze smartfony. A obsługa tego systemu będzie wyglądać bardzo sprawnie oraz przy zachowaniu pełnego bezpieczeństwa.

Zgodnie z zapowiedzią Ministerstwa Cyfryzacji usługa mID ma docelowo umożliwiać załatwianie następujących spraw:

- płatności podatkowe
- e-policja — zgłoszenie przestępstwa
- realizowanie recept
- zakupy online
- potwierdzenie wieku (zakup alkoholu, media społecznościowe)
- usługi pocztowe
- karta parkingowa
- e-ZUS
- rejestr obecności dzieci w szkole
- autoryzacja tożsamości w eJob
- bilet komunikacji miejskiej
- usługi zdrowotne
- karnety na basen, do kina, do teatru²

Pod koniec czwartego kwartału bieżącego roku Ministerstwo Cyfryzacji ma zamiar oddać do użyteczności publicznej stronę internetową obywatel.gov.pl na urządzenia mobilne, która będzie pozwalała na załatwianie wielu spraw urzędowych bez wychodzenia z domu. W ten sposób będzie można na przykład dokonać rejestracji samochodu, meldunku, a nawet ubiegać się o ulgę podatkową.

Z najciekawszych obszarów, w jakich znajduje zastosowanie informatyzacja i cyfryzacja społeczeństwa oraz instytucji publicznych, obok wprowadzenia mID wymienić można e-głosowanie, czyli głosowanie za pośrednictwem Internetu. Jak już wspominałem, w ostatnich wyborach w Estonii blisko co trzeci obywatel oddał głos w wyborach za pośrednictwem Internetu. Proces informatyzacji pozwala na ograniczenie niepotrzebnych kosztów, które są generowane przy przygotowywaniu wyborów metodą standardową.

Coraz śmielsze działania obecnej Minister Cyfryzacji Anny Streżyńskiej są znakiem, że proces informatyzacji w Polsce wchodzi w kolejną fazę. Liczne konsultacje z branżą IT, a także szerokie konsultacje społeczne połączone z naprawianiem błędów poprzednich rządów w sektorze informatyzacji to krok w dobrą stronę. Cały postęp cyfryzacji zależy od tego, czy polskie społeczeństwo będzie przekonane do

2. Dowód osobisty w smartfonie już w 2017 r. Anna Streżyńska: wszystkie dokumenty w jednym urządzeniu [online] money.pl, dostępny w Internecie: <http://www.money.pl/impact16/dowod-osobisty-w-smartfonie-anna-strezyńska,15,0,2106639.html> (22.11.2016).

decyzji rządowych oraz czy zostanie zapewnione bezpieczeństwo na najwyższym poziomie.

Należy z dużą nadzieją patrzeć na to, co pokaże najbliższy czas, gdyż rozwój nowoczesnych technologii i większe udogodnienia mogą przynieść liczne oszczędności w sektorze publicznym, zwłaszcza w tych urzędach, w których informatyzacja i cyfryzacja wpłynie najbardziej na ich funkcjonowanie, a zatem w mniejszych placówkach instytucji państwowych. Co więcej, wspomniany przykład rozwoju kryptowalut oparty na Blockchainie daje ogromne pole do działania i jeżeli uznać obecne działania w Estonii za rewolucyjne, to oparcie cyfryzacji i informatyzacji na Blockchainie będzie skokiem milowym — niczym w przeszłości wynalezienie koła. Żyjemy w ciekawych czasach, a dostęp do techniki daje nam coraz większe możliwości. Jeszcze nie tak dawno mało kto z nas myślał, że będzie nosił ze sobą komputer, teraz taki komputer ma w swojej kieszeni coraz więcej ludzi.

O AUTORZE:

Maciej Krzywda jest prezesem krośnieńskiego koła KoLiber, działaczem stowarzyszenia Idea Carpathia. Uczęszcza do Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 w Krośnie i kształci się w zawodzie technika elektryka. Jest zwolennikiem szeroko pojętej decentralizacji oraz deglomeracji państwa polskiego. Interesuje się polityką oraz ekonomią. W wolnych chwilach pasjonat koszykówki oraz czytelnik powieści kryminalnych.

KOREKTA: Paweł Kot, Marcin Sobiczewski, Klaudia Kosińska

SKŁAD: Weronika Panecka

